

Novela insolvenčního zákona je nadějí pro desítky tisíc lidí vybědnout z dluhové pasti. Platit začíná od června.

Lidí s exekucí stále přibývá, v roce 2017 jich bylo 863 tisíc. Od června získají větší šanci, jak se z tíživé situace dostat. Pomoci jim má novela insolvenčního zákona. Zatímco nyní na oddlužení dosáhne ročně asi 20 tisíc lidí, díky změně zákona by to podle odhadu odborníků mohlo být 50 až 100 tisíc lidí ročně. „V rámci současné právní úpravy bohužel platí, že velkému počtu dlužníků není možné pomoci. Jejich dluhy jsou ve srovnání s příjmy tak obrovské, že na oddlužení prostě nedosáhnou. To se nyní změní,“ říká Michaela Čechurová z Nadačního fondu Oddlužení pro každého, který zdarma poskytuje komplexní poradenství předluženým lidem.

Co se mění?

Od června přestane platit vstupní podmínka, podle níž musí být dlužník schopen uhradit v pěti letech aspoň 30 procent svých závazků. Dosud musel totiž člověk v dluhové pasti prokázat, že je během pěti let schopen zaplatit alespoň 30 procent svých dluhů, včetně odměny insolvenčnímu správci ve výši 65 tisíc korun, a až poté mu soud oddlužení povolil.

Tato podmínka díky novele padá. Nově je možné, aby člověk během pěti let zaplatil méně než dosud nutných 30 procent dluhů. Bude na soudu, aby na konci oddlužovacího procesu posoudil, zda dlužník vynaložil maximální možnou snahu a jeho oddlužení platí, i když zaplatil třeba jenom desetinu dlužné částky.

Díky novele má šanci na oddlužení každý, jehož příjem vydá na zákonem dané nezabavitelné minimum a měsíční splátku 2 178 korun (plus případné výživné a odměnu za seps návrhu) a prokáže snahu své dluhy splatit. Z toho je 1089 korun odměna pro insolvenčního správce, stejnou částku bude muset dlužník minimálně uhradit na umožnění závazků vůči věřitelům.

Novela změní i pořadí uspokojování pohledávek. Pohledávky, u nichž takzvané příslušenství, tedy úroky, pokuty nebo penále, převyšují jistinu, se stanou podřízenými. Znamená to podstatné snížení výše pohledávek, které je třeba uhradit. Podřízené pohledávky se totiž uspokojují až mezi posledními. V případě, kdy je dlužník schopen splatit v rámci oddlužení 60 % za 3 roky nebo 30 % za 5 let, se k podřízeným pohledávkám nepřihlíží vůbec.

Větší šance pro seniory a invalidy

Snazší oddlužení budou mít podle novely starobní důchodci a invalidé druhého a třetího stupně. Na oddlužení mohou dosáhnout už za tři roky, ale tuto variantu si mohou vybrat jen jednou. Těmto lidem bude umožněno oddlužit se již po třech letech a nebude se na ně však vztahovat podmínka splatit v daném čase alespoň 60 procent dluhu. Bude stačit, když budou věřitelům splácet 900 korun měsíčně, pokud není insolvenční správce plátcem DPH. Oddlužení se tedy v jejich případě bude řídit pravidly pětiletého oddlužení, bude ale trvat o dva roky kratší dobu.

Jak mají lidé postupovat?

V případě, že se dlužník rozhodne podat návrh na oddlužení, musí tak učinit ve spolupráci s některým z akreditovaných odborníků, tedy zástupcem právnických profesí, jako je advokát, notář, insolvenční správce, případně exekutor; nebo ve spolupráci s neziskovými a veřejně prospěšnými organizacemi, které mají potřebnou státní akreditaci. Ne každý ale samozřejmě na oddlužení dosáhne, proto je dobré poradit se předem s odborníkem. „Každý příběh je individuální. S našimi klienty detailně probereme situaci, posoudíme, jestli je možné žádat o oddlužení, pomůžeme připravit žádost o oddlužení včetně všech podkladů. Poskytneme také případně pomoc při podání žádosti na soud,“ popisuje Michaela Čechurová z Nadačního fondu Oddlužení pro každého.

Ze vyhotovení insolvenčního návrhu si v případě u jednotlivce může akreditovaný odborník náúčtovat maximálně 4000 korun, u manželů to může být maximálně 6000 korun (bez DPH). Odměna se neplatí předem, ale až po zahájení insolvenčního řízení.

Návrhy na oddlužení směřjí za dlužníky zpracovávat také neziskové organizace s akreditací od ministerstva spravedlnosti, na rozdíl od výše jmenovaných ale musejí službu poskytovat zdarma.

Počet lidí v exekucích se blíží 1 000 000

Předloni mělo podle mapy exekucí nějakou exekuci 9,7 procenta obyvatel České republiky, tedy 863 000 lidí. Tři a více exekucí mělo 493 000 osob. Více než deset exekucí současně mělo 151 000 lidí. Celkem se vedlo přes 4,5 milionu exekucí. Nejhorší byla situace v Ústeckém kraji, kde byla v exekuci téměř pětina obyvatel, a v Karlovarském, kde v ní bylo 17 procent lidí. V okresech Chomutov, Sokolov, Most a Ústí nad Labem to byla víc než pětina.